

T. B. M. M. (S. Sayısı : 298)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/540)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

24 . 2 . 1989

Sayı : K. K. Gn Md. 07/101-2235/01515

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.2.1989 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Kâzım Oksay

Başbakan V.

GEREKÇE

29.6.1988 tarihinde Ankara'da parafe edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması» 18 Temmuz 1988 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma hukuk alanında karşılıklı adli yardımlaşmayı kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anlaşma 5 bölüm halinde 17 maddeden oluşmaktadır.

Anlaşma ile her iki ülke vatandaşlarına diğerinin ülkesinde dava açma imkânı vermektedir.

Anlaşma uyarınca, tebligat ve istinabe talepleri İngilizce dilinde veya onaylanmış İngilizce dilinde tercümesi ile Diplomatik veya Konsolosluk kanallarından ulaştırılacaktır.

Ayrıca tebligat ve istinabe talebinin neleri ihtiva etmesi gerektiği de Anlaşmada açıklanmıştır.

Anlaşmaya göre, tebligat ve istinabe icrası ne mahiyette olursa olsun harcama, ücret vesair masrafların Talep Eden Akit Tarafça tediyesine yol açmayacaktır. Bununla beraber Talep Edilen Akit Tarafça, Talep Eden Taraftan uzman ve tercüman masraflarının ödenmesini talep edebilecektir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/540

17 . 5 . 1989

Karar No. : 47

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülmektedir. Maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan

Alpaslan Pehlivanlı

Ankara

Kâtip

Gökhan Maraş

Kırşehir

Üye

Muhittin Karaman

Gümüşhane

Üye

Murat Başesgioğlu

Kastamonu

Başkanvekili

İhsan Nuri Topkaya

Ordu

Üye

Hasan Tanrıöver

Gaziantep

Üye

Naim Geylanı

Hakkâri

Üye

Eyüp Cenap Gülpınar

Şanlıurfa

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/540

Karar No. : 9

28 . 11 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanması-
nın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 22.11.1989 tarihli
I-3/4 sayılı Birleşiminde Adalet Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katıl-
malarıyla görüşülmüştür.

Gerekçesinde de belirtildiği gibi hukuk alanında karşılıklı adli yardımlaşmayı
kolaylaştırmak amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca da uygun mütalaa edilerek
aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz
olunur.

Başkan

Adnan Tutkun

Amasya

Kâtip

Ali Rifki Atasever

Tekirdağ

Üye

Baki Durmaz

Afyon

Üye

Göksel Kalaycıoğlu

Ankara

Üye

Fuat Atalay

Diyarbakır

Üye

Mustafa Kalemli

Kütahya

Üye

Ali Tanrıyar

İstanbul

Sözcü

M. Cavit Kavak

İstanbul

Üye

Onural Şeref Bozkurt

Ankara

Üye

M. Tahir Köse

Amasya

Üye

Fethi Çelikbaş

Burdur

Üye

H. Cahit Aral

Elazığ

Üye

İsmail Cem

İstanbul

Üye

Abdolvahap Dizdaroğlu

Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 18 Temmuz 1988 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22 . 2 . 1989

Başbakan V.	Devlet Bakanı
Kâzım Oksay	K. Oksay
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
A. Tenekeci	K. Inan
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
A. Bozer	Y. B. Özal
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
A. Kahveci	M. Yazar
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
C. Çiçek	M. Topaç
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
E. Vuralhan	M. Kalemli
Dışişleri Bakanı Y.	Maliye ve Gümrük Bakanı
A. Bozer	A. K. Alptemoçin
Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
H. C. Güzel	I. S. Giray
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
N. Kitapçı	E. Pakdemirli
Tarım Orman ve Köyîşleri Bakanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
H. H. Doğan	I. Aykut
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
Ş. Yürür	F. Kurt
Kültür ve Turizm Bakanı	
M. T. Titiz	

**ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti birbirlerinin ülkelerinde bulunan vatandaşlarına hukukî ve ticarî konularda karşılıklı adli yardımda bulunmak, adli korunmalarını sağlamak arzusuyla, aşağıdaki Anlaşmanın akdedilmesini kararlaştırmışlardır.

BÖLÜM I

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Karşılıklı Adli Yardım Koşulu

Âkit Taraflar, bu Anlaşma hükümlerine göre, birbirlerine hukukî ve ticarî konularda karşılıklı olarak adli yardımda bulunmayı taahhüt ederler.

Madde 2

Yardımlaşma Kapsamı

1. Bu anlaşma hükümlerine göre, hukukî ve ticarî konularda anlaşma :
 - (a) İstinabe/adli yardım talebi yoluyla delil sağlanması;
 - (b) Diğer Âkit Tarafın ülkesinde, ilgili şahıslara adli belgelerin ulaştırılmasını ve tebliğini;
 - (c) Her Âkit Taraf vatandaşlarının dava açma veya kendilerini savunma ve mahkemelere müracaat hakkını kapsar.
2. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından :
 - (a) «Şahıslar» deyimi her milliyetten, gerçek ve tüzelkişiler anlamını taşır.
 - (b) «Vatandaşlar» deyiminden ikametgâhı nerede bulunursa bulunsun, ister hukukî ister gerçek, her Âkit Tarafın kanunlarına göre vatandaş olan tüm kişiler anlaşılır.

Madde 3

Yardımların Reddi

Karşılıklı adli yardım talebi, ancak ülkesi dahilinde talebi yerine getirecek olan Âkit Taraf bu talebi, egemenlik, güvenlik ve kamu düzenine aykırı telâkki etmesi, halinde veya kendi ilgili kanunları sorunu karşılayamayacaksa, yerine getirilmeyebilir.

Madde 4

Haberleşme Dili ve Kanalı

1. Karşılıklı adli yardım talebi, istenilen Tarafın yetkili makamlarına, Diplomatik veya Konsüler kanallardan ulaştırılacaktır.
2. Yardım talebi ve belgeler İngilizce dilinde veya onaylanmış İngilizce dilinde tercümesi ile tevdi edilecektir.

BÖLÜM II

DELİL SAĞLANMASI

Madde 5

İstinabe/Adli Yardım Talebi

1. Âkit Taraflardan birinin bir adli makamı diğer Âkit Tarafın ülkesinde delil sağlanmasını gerekli gördüğünde, bu deliller, 7. ve 8. maddelerde belirtilen herhangi bir şekilde İstinabe/Adli Yardım talebi yoluyla sağlanabilir.

2. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından delil sağlanması:

- (a) Bir tanığın yeminli veya yeminsiz ifadesinin alınmasını,
- (b) Muhakeme usulü uyarınca bir tanığa yemin tevcihini,
- (c) Talep edilen ve (a) ve (b) fıkraları uyarınca tanıklık eden kişilerce sunulan, delillerle ilgili belgelerin, kayıtların, örneklerin, ibrasını, teşhisini veya incelenmesini kapsar.

Madde 6

İstinabe/Adli Yardım Talebinin Muhtevası

1. İsteyen Tarafın adli makamları, kendi millî kanun hükümlerine uygun olarak, istenilen Tarafın yetkili hukukî makamına muhatap bir İstinabe/Adli Yardım talebi ile hukukî ve ticarî konularda delillerin sağlanmasını isteyebilir.

2. İstinabe talimatı genelde :

- (a) Delil sağlanmasını isteyen hukukî makamı;
- (b) İstenen delillerin sağlanmasını gerekli kılan davanın niteliğini ve bu konuya ilişkin bütün gerekli bilgileri;
- (c) Davaya taraf kişilerin ad ve adresleri ile varsa bunların temsilcilerini;
- (d) Sağlanacak delilleri; ve
- (e) Sorguya çekilecek kişilerin ad ve adreslerini içerecektir.

3. Gerekli görüldüğü hallerde, istinabe/Adli Yardım talebine, tanıklara ya da ilgili diğer kişilere sorulacak soruların bir listesi, veya ifade verecekleri konuya ilişkin açıklama ve verecekleri ifade ya da tanıklık edecekleri konuya ilişkin belgeler eklenecektir.

4. İstinabe Adli Yardım talebinde ifadenin yeminli ya da yeminsiz alınıp alınmayacağı belirtilecektir.

İsteyen Taraf, istenilen Tarafın kanunlarına uygun olması koşulu ile, diğer Tarafa, müdahil olanlar veya temsilcilerinin istemi üzerine soruların sözlü olarak sorulmasına izin verilmesini isteyebilir.

Madde 7

İstinabe/Adli Yardım Talebinin Yerine Getirilmesi

1. İstenilen Tarafın yetkili makamı istinabe Adli Yardım talebini, kendi kanunlarına uygun olarak yerine getirecek ve delilleri, kendi memleketinin Kanunlarının elverdiği usul ve zecrî tedbirleri alarak temin edecektir.

İstenilen Taraf, isteyen Tarafın istinabe talimatında özel bir usulün uygulanmasının açıkça istenmesi halinde, bu talebin istenilen Tarafın kanunlarıyla bağdaşmaması durumu dışında, yerine getirecektir.

İstinabe/Adli Yardım talebi mümkün olan en kısa zamanda yerine getirilecektir.

2. İstinabe/Adli Yardım talebinin iletildiği makam, bunu yerine getirmeye yetkili değilse, 8 inci maddeye göre reddedilmesi dışında, kendi inisiyatifî ile söz konusu istinabe/Adli Yardım talebini ülkesindeki yetkili makama tevdi edecektir.

3. Bir istinabe/Adli Yardım talebi yerine getirildiğinde, istenilen Taraf talebin yerine getirildiğini gösteren gerekli belgeleri, ulaştırılmasında kullanılan kanallarla diğer Tarafa iletacaktır.

4. İstinabe/Adli Yardım talebinin kısmen veya tamamen gönderildiği makamca yerine getirilmediği tüm hallerde, isteyen Taraf yerine getirilmeme nedenlerinden mümkün olan en kısa zamanda haberdar edilecektir.

Madde 8

İstinabe/Adli Yardım Talebinin Red Nedenleri

1. Üçüncü maddede belirtilen nedenler dışında, İstinabe/Adli Yardım talebinin yerine getirilmesi aşağıdaki hallerde reddedilebilir :

(a) İstinabe/Adli Yardım talebinin doğruluğu saptanamamış ise; veya

(b) İstinabe/Adli Yardım talebinin istenilen Taraf ülkesinde yerine getirilmesi, bu Tarafın yargı yetkisi dışında kalıyor ise,

2. İstenilen Taraf, İstinabe/Adli Yardım Talebinin bu Anlaşma hükümleri dışında kaldığına hükmederse, isteyen Tarafı anında bundan haberdar edecek ve itirazlarını da belirtecektir.

Madde 9

Masraflar

1. İstenilen Tarafça, İstinabe/Adli Yardım Talebinin yerine getirilmesi ve delil temini hiçbir şekilde masrafların, harcamaların ve ücretlerin isteyen Taraftan tediyesine mahal vermeyecektir.

2. Öte yandan, istenilen Taraf aşağıda belirtilenlerin isteyen Tarafça tediyasını talep edebilir.

(a) Tanıklara, bilirkişilere ve tercümanlara verilen ücret ve yapılan masraflar;

(b) İsteğiyle gelmeyen tanıkların celbi için yapılan harcamalar; ve

(c) 7 nci madde uyarınca özel bir usulün uygulanması için yapılan masraflar ve harcamalar.

BÖLÜM III

TEBLİGAT

Madde 10

Tebliğat Talebi

1. Hukukî ve ticarî konularda, her Âkit Taraf diğer Tarafa, bu Tarafın ülkesindeki kişilere celp gönderilmesi veya diğer adli belgelerin tebliği için gerekli evrakı gönderebilir.

Bununla birlikte, her Âkit Taraf diğer Tarafın ülkesinde bulunan kendi vatandaşlarını ilgilendiren adli veya adli olmayan belgeleri, zecrî tedbir almaksızın, Diplomatik Temsilcilikleri veya Konsolosluk aracılığı ile vatandaşlarına doğrudan tebliğ etmekte serbesttir.

2. Tebliği istenen celp veya diğer adli evrak, isteyen Tarafça, istenilen Tarafın yetkili makamlarına kendi Diplomatik veya Konsüler temsilciliği aracılığı ile tevdi edilecektir.

Tebliğ talebine, gerekli tebliğat evrakı eklenecektir. Talep ve belgelere iki nüsha ve onaylanmış İngilizce tercümeler eklenecektir.

Madde 11
Talebin Kapsamı

1. Tebliği talep edilen celp ve diğer adli belgeler;
 - (a) Talebi yapan makamın adını,
 - (b) Tebliğ edilmesi istenen belgenin niteliğini,
 - (c) Tebligat yapılacak kişinin ad, adres ve kimliğini;
 - (d) Eğer var ise, Tarafların ad ve kimliklerini belirtecektir.
2. Tebligat taleplerinde, isteyen Taraf, istenilen Tarafın kanunlarına aykırı olmaması koşuluyla, tebligatın özel bir şekilde yapılmasını isteyebilir.

Madde 12
Tebliğatin Yerine Getirilmesi

1. İstenilen Tarafın yetkili makamı tebligatı :
 - (a) Kendi millî kanunlarının benzeri belgelerin tebliğinde öngördüğü usule uygun olarak, veya,
 - b) İstenilen Tarafın Kanunlarına aykırı olmadığı müddetçe isteyen Tarafça talepten önce gösterilen özel bir şekilde yapabilir.
2. (1) Paragrafın (b) fıkrasında yer alan hükümler uyarınca, tebligat her zaman muhatabının isteyerek kabul etmesi halinde, basit şekilde tevdi edilebilir.

Madde 13
Tebliğatin Reddi

1. Bu Anlaşma hükümlerine göre tanzim edilmiş tebligat talebinin yerine getirilmesi aşağıdaki hallerde reddedilebilir :
 - (a) Tebligat talebinin doğruluğunun saptanamaması, veya
 - (b) 3 üncü maddede belirtilen nedenler dolayısıyla.
2. İstenilen Taraf tebligat talebinin bu Anlaşma hükümlerine uymadığına kanaat getirirse en kısa zamanda isteyen Tarafa tebligatın red nedenlerini bildirecektir.
3. Tebligat talebinin yerine getirilmediği her durumda, kendisinden talepte bulunulan, istenilen Taraf yetkili makamı, talebin reddedilmesi nedenini isteyen Tarafa mümkün olan en kısa zamanda talebin iletildiği kanaldan bildirecektir.

Madde 14
Tebellüğ Belgesi

1. Tebligat talebini yerine getiren ülkenin yetkili makamı isteyen Tarafa ya talebin yerine getirildiğini gösteren usulüne uygun olarak muhatabı tarafından imzalı, tarihli ve adresli ve yetkili makam tarafından onanmış mazbatayı veya tebligatın yapıldığını, şeklini, ne zaman ve nasıl ve kime yapıldığını kapsayan bir şahadetnameyi tevdi edecektir.
2. Tebligat talebi, istenilen Tarafça yerine getirilmediği halde, bu şahadetname talebin yerine getirilmesini engelleyen nedenleri ve tebliğ teşebbüsünün yapıldığı tarih ve şekli kapsayacaktır.

Tebliğ mazbatası ya da tebligat teşebbüsünü kanıtlayan şahadetname tebliğ edilecek evrakın bir nüshasının üstüne eklenerek talep edilen Tarafa tevdi edilecektir.

Madde 15

Masraflar

1. Tebligatın yerine getirilmesi herhangi bir isim altında isteyen Tarafça ücret, masraf ve resmin tediyesine yol açmayacaktır.

2. Bununla birlikte, usulüne uygun olarak yerine getirildiğinde, isteyen Taraf istenilen Tarafın Kanunlarına uygun olarak :

(a) Tebligatı yerine getirmek için Kanunlarına göre yetkili kişi veya adli memurun çalıştırılmasından;

(b) 12 nci maddenin (b) fıkrasına göre isteyen Tarafın talep ettiği özel bir usulün uygulanmasından doğan ve ödenmesini gerektiren; masrafları ve ücretleri tediye edecektir.

Yukarıda belirtilen bu masraf ve ödemeler istenilen Tarafın mahkemelerindeki rayiçten fazla olmayacaktır.

BÖLÜM IV
NIHAİ HÜKÜMLER

Madde 16

Yürürlüğe Giriş

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi onaylanmasına tabidir. Bu Anlaşma onay belgelerinin teatisinden itibaren 30 gün sonra yürürlüğe girecek ve süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

Madde 7

Sona Erme

Âkit Taraflardan her biri diğer Âkit Tarafa 6 ay önceden yazılı bir bildirimde bulunarak her an Anlaşmayı feshedebilir.

Yukarıdaki hükümleri tasdiklen, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri bu Anlaşmayı imzalayıp mühürlenmişlerdir.

Ankara'da 1988 Temmuz'un 18 inci günü İngilizce dilinde 2 nüsha olarak hazırlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Hindistan Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

